

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 1 1 D 1 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Četrtek, 10. junij 2021 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 5 praznih.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Za komanditno družbo velja, da
 - A je kapitalska družba.
 - B je družba, ki ima neomejeno število družbenikov.
 - C nima statusa pravne osebe.
 - D je osebna družba.

2. Trajnostni razvoj gospodarstva
 - A pomeni povečanje produktivnosti dela.
 - B merimo z indeksom človekovega razvoja.
 - C enačimo z rastjo neto investicij.
 - D zadovoljuje potrebe človeštva, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih rodov.

3. Avtorski stil vodenja temelji na
 - A posvetovanju nadrejenega z delavci.
 - B ukazovanju nadrejenih in poslušnosti podrejenih.
 - C ukazovanju podrejenih in poslušnosti nadrejenih.
 - D precejšnji svobodi delavcev.

4. Produktivnost v neki državi merimo z
 - A rastjo bruto investicij.
 - B realnim BDP na zaposlenega.
 - C nominalnim BDP.
 - D BDP.

5. Pri določanju kakovosti modnih oblačil v prodajni pogodbi sta se kupec in prodajalec dogovorila, da ima kupec pravico v dogovorjenem roku natančneje določiti model, barvo, vzorec, velikost. V tem primeru bo kakovost izražena
 - A s specifikacijo.
 - B z blagovno znamko.
 - C s specializacijo.
 - D z nostrifikacijo.

6. Za obrtna podjetja je značilno, da
- A proizvodna ali storitvena dejavnost poteka brez predhodnega naročila.
 - B je v proizvodnem procesu velika delitev dela.
 - C se običajno izdeluje v majhnih serijah ali pa po individualnem naročilu.
 - D je zaposlenih večje število ljudi kot v industrijskem podjetju.
7. Menedžerska revolucija je sinonim za upravljanje s kapitalom s strani
- A menedžerjev.
 - B delničarjev.
 - C lastnikov.
 - D države.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
___ tržna prognoza	1	Izvedli smo pisno anketiranje na vzorcu 300 vprašanih.
___ primarna raziskava trga	2	Ugotovili smo, da se bo nakup v prihodnjih treh mesecih znižal za 7–10 % zaradi posledic ukrepov covid-19.
___ sekundarna raziskava trga	3	Z zbiranjem informacij smo ugotovili, da naše izdelke kupujejo podjetja (35 %) in končni potrošniki (65 %).
___ tržna diagnoza	4	Na spletni strani SURS smo poiskali informacijo, da znaša bruto plača v Sloveniji 1.811,28 EUR.
- 9.
___ načrtovanje	1	V oddelku marketinga odpiramo dve novi delovni mesti, in sicer na področju oglaševanja in raziskave trga.
___ organiziranje	2	Sodelavcem sem pojasnil pravila in postopke, kako naj delajo.
___ vodenje	3	Poslanstvo našega podjetja bodo kakovostni izdelki, s katerimi bomo zagotavljali zadovoljstvo kupcev.
___ nadziranje	4	Preverili bomo prodajno poslovanje in poslovanje računovodstva.

- 10.
☐ predplačilo	1	dobava 12. aprila, račun je izdan 12. aprila in tudi plačan
☐ promptno plačilo	2	dobava 12. aprila, plačilo pred 12. aprilom
☐ poznejše plačilo	3	dobava 12. aprila, plačilo na tri obroke (maj, junij, julij)
☐ posebna oblika	4	dobava 12. aprila, plačilo 12. junija
- 11.
☐ odnosi z javnostmi	1	Vsak dan poslušam po TV: Pralni prašek »Belo« pere belo.
☐ oglaševanje	2	V našem mestu bo jutri tiskovna konferenca, na kateri se bo predstavil letošnji menedžer leta.
☐ pospeševanje prodaje	3	Poklical me je zastopnik za prodajo vrhunskih vodnih sesalnikov: »Ali prideš jutri k meni na predstavitev?«
☐ neposredno trženje	4	Zbirajte nalepke trgovskega podjetja, čaka vas nagrada: nov mobilni telefon Maxcom MM, posebej prilagojen za starejše uporabnike.
- 12.
☐ reprodukcija	1	Dosegli smo plan prodaje, ki smo si ga zadali.
☐ konkurenca	2	Sredstva smo vložili ponovno v proizvodnjo.
☐ likvidnost	3	Naše podjetje je plačilno sposobno.
☐ realizacija	4	Trgovska podjetja tekmujejo med seboj.
- 13.
☐ nabavni referent	1	prevzema material
☐ vodja prodaje	2	podpisuje kupoprodajne pogodbe
☐ kadrovski oddelek	3	analizira izobrazbo delavcev
☐ skladiščnik	4	posreduje naročila dobaviteljem

- 14.
___ gospodarnost	1	ni dobrina
___ kapitalizem	2	poganja ga profitni motiv
___ denar	3	ekonomičnost
___ dobiček	4	pozitivni poslovni izid
- 15.
___ aktivni bančni posel	1	Mojca pri banki odpre varčevalni račun.
___ nevtralni bančni posel	2	Bančna uslužbenka predstavi možnosti investicij na trgu vrednostnih papirjev.
___ pasivni bančni posel	3	Banka odobri sosedu 15-letni kredit ob zastavitvi zemljišča.
___ informiranje in svetovanje	4	Na osnovi akreditivnega poslovanja banka preknjiži sredstva s poslovnih računov.

Odgovorite na vprašanja.

16. Ali lahko Luka, ki je odprl s. p., opravlja bančne in zavarovalniške posle?

17. Kako se imenuje dopusten odmik od količine, navedene v kupoprodajni pogodbi?

18. Kaj je blagovna znamka?

19. Imenujte tri trgovske posrednike, ki delujejo na trgu za svoje naročnike in imajo različni obseg pooblastil od svojih komitentov.

20. Kaj velja za transnacionalne korporacije?

2. DEL

1. Preglednica spodaj prikazuje Poslovni register Slovenije po pravnoorganizacijskih oblikah, po četrtletjih. Dobro si poglejte podatke in odgovorite na spodnja vprašanja.

Šifra pravnoorganizacijske oblike	Naziv pravnoorganizacijske oblike	Stanje na dan	
		31. 3. 2020	30. 6. 2020
1	2	3	4
Skupaj		220.490	220.107
101	Družba z neomejeno odgovornostjo d.n.o.	482	477
102	Komanditna družba k.d.	260	256
103	Družba z omejeno odgovornostjo d.o.o.	71.683	71.848
104	Delniška družba d.d.	551	537
108	Gospodarsko interesno združenje GIZ	136	136
112	Zadruga z.o.o.	355	355
113	Zadruga z.b.o.	117	119
117	Evropska delniška družba SE	1	1
118	Evropsko gospodarsko interesno združenje EGIZ	10	10
141	Podružnica tujega podjetja	353	352
142	Samostojni podjetnik posameznik s.p.	98.077	97.130
143	Registrirani sobodajalec	1.574	2.031
144	Poklicni športnik	505	436
145	Samostojni novinar	79	78

Preglednica 1: Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po pravnoorganizacijskih oblikah, po četrtletjih

(Vir: https://www.ajpes.si/Doc/Registri/PRS/Porocila/posl_subj_poo_30062020.pdf. Pridobljeno: 8. 10. 2020.)

- 1.1. Katerih gospodarskih družb je bilo na dan 30. 6. 2020 v Sloveniji največ?

_____ (1 točka)

- 1.2. Kje lahko registriramo to vrsto gospodarske družbe, če ima le enega družbenika?

_____ (1 točka)

- 1.3. Koliko znaša minimalni ustanovitveni kapital za to vrsto gospodarske družbe in v kakšni obliki je lahko?

_____ (1 točka)

- 1.4. Kdo lahko zastopa podjetje?

_____ (1 točka)

2. Podjetje ČOKOBON, d. o. o., že 20 let proizvaja čokolade in čokoladne bombone. Obiskali so sejem čokolade, na katerem so dobili veliko idej za razširitev svoje ponudbe.

2.1. Naredite spremembo v proizvodnem programu, iz katere bo razvidno, da gre za diverzifikacijo.

(1 točka)

2.2. Trgovsko podjetje MARKET, d. o. o., je aprila nabavilo od podjetja ČOKOBON, d. o. o., 70 kg čokolade po 15 EUR za kg z 9,5 % DDV. Izračunajte nabavno vrednost in nabavno ceno, če je marža 30 %.

Izračun nabavne vrednosti:

(1)

Izračun nabavne cene:

(1)
(2 točki)

2.3. Navedite dve prednosti udeležbe podjetja na sejmju.

(1 točka)

3. Podjetje OPREMA, d. o. o., proizvaja pisalne mize in ima 4 zaposlene delavce. Ima 200.000,00 EUR kapitala. V tekočem letu je proizvedlo 280 pisalnih miz. Prodali so vse mize, in sicer po ceni 210,00 EUR za kos. Stroški materiala za izdelavo vseh miz so bili 27.100,00 EUR, podjetje pa je imelo v tem letu še 16.100,00 EUR stroškov bruto plač in 4.000,00 EUR drugih stroškov (energija, amortizacija ...).

- 3.1. Izračunajte ekonomičnost (gospodarnost) v tekočem letu in rezultat utemeljite.

Izračun:

(2 točki)

- 3.2. Izračunajte fizično produktivnost v tekočem letu.

Izračun:

(1 točka)

- 3.3. Ali je podjetje poslovalo uspešno? Izračunajte poslovni izid podjetja v tekočem letu.

(1 točka)

4. Trgovski zastopnik podjetja Rowenta je prodal trgovcu na drobno 350 robotskih sesalnikov ROWENTA, cena/kos: 213,04 EUR brez DDV. Rok dobave do konca decembra tega leta.

4.1. Za kakšen dobavni rok gre v danem primeru?

(1 točka)

4.2. V čigavem imenu in na čigav račun prodaja trgovski zastopnik?

(1 točka)

4.3. Navedite dva dokumenta, ki sta spremljala prodajni proces.

(1 točka)

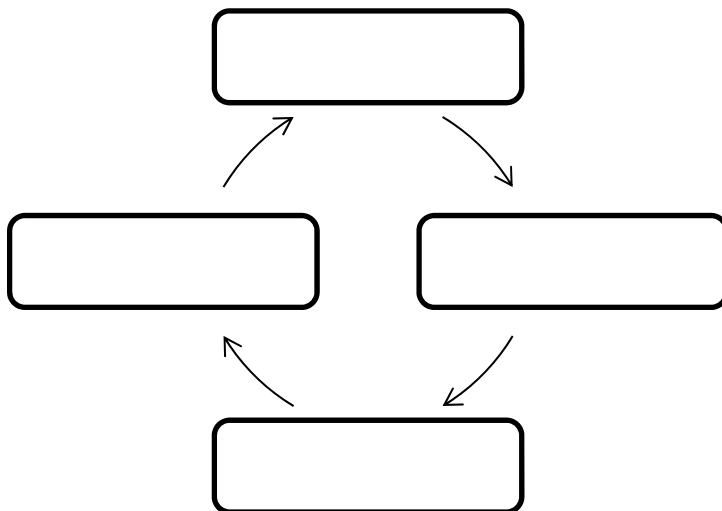
4.4. Do katerega popusta bi bil lahko upravičen kupec?

(1 točka)

5. Razdelitev dohodkov

- 5.1. Gospodarska dejavnost poteka v štirih fazah, ki so med seboj povezane. V spodnji diagram vpišite faze reprodukcijskega procesa v pravilnem vrstnem redu.

(1 točka)

- 5.2. Imenujte dohodek, ki jih dobijo posamezniki za sodelovanje v procesu gospodarjenja v naslednjih primerih:

Primer	Dohodek
Breda je direktorica podjetja AVENIS, d. o. o.	
Nuša ima depozit pri NLB banki.	
Janez je lastnik zemljišča in ga daje v najem podjetju, ki se ukvarja s pridelavo paradižnika.	
Tone je lastnik delnic podjetja KRKA, d. d.	

(1 točka)

- 5.3. Kdaj govorimo o ekstradobičku?

(1 točka)

- 5.4. Imenujte ekstradobiček v naslednjih primerih:

Primer	Ekstradobiček
Podjetje Microsoft ima zelo visok tržni delež na trgu operacijskih sistemov, zato dosega višje cene.	
Trgovina SAFE, ki prodaja potiskane zaščitne maske, je zaradi povečanja števila okužb z virusom covid-19 bistveno povečala prodajo.	
V podjetju TIMS, d. o. o., jim je z optimizacijo poslovanja uspelo znižati stroške za 7 %.	

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran